

A békesség útja

Időpont: Szentháromság utáni 17. vasárnap, 1955. október 2.

Alapige: Ézsaiás 2:1-5.

Ésaiásnak, Ámós fiának beszéde, a melyet látott Júda és Jeruzsálem felől. Lészen az utolsó időkben, hogy erősen fog állani az Úr házának hegye, hegyeknek felette, és magasabb leszen a halmoknál, és özönleni fognak hozzá minden pogányok; És eljönnek sok népek, mondván: Jertek menjünk fel az Úr hegyére, Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az Ő útaira, és mi járjunk az Ő ösvényein, mert tanítás Sionból jő, és Jeruzsálemből az Úrnak beszéde; Ki ítéletet tesz a pogányok között, és bíraskodik sok nép felett; és csinálnak fegyvereikből kapákat, és dárdáikból metszőkéseket, és nép népre kardot nem emel, és hadakozást többé nem tanul. Jákóbnak háza! jertek járjunk az Úrnak világosságában!

Ez az ige gyönyörű látomás. Olyan világbiztonsági helyzet tárul elénk benne, melyben le lehet szerelni minden nemzetnek az utolsó szál katonáig, át lehet állítani minden hadianyag-gyárat béke-iparra s családi otthonokká lehet átépíteni minden kaszányát.

Ne intézd el az egészet azzal, hogy ez csak látomás. Igen, látomás, de nem álom. Az álom a józan ész korlátai közül szabadjára engedett, féktelen, merész emberi képzelet szüleménye, melyben a lelegehetlenebb is természetesnek tűnik fel. A látomás azonban nem az emberi képzelet szüleménye, hanem Isten tervének feltárulása. Épp ezért az álom irreális, a látomás reális.

Azzal se tompítsd le az ige élet, hogy mindez az utolsó időkben leszen. /2. v./ Igaz, hogy Istennek ez a terve a világ végén fog a maga teljes dicsőségében kibontakozni, de nem előzmények nélkül. Isten az utolsó idők üdvkincseiből mindig ad kóstolót az övéinek s ez egyben záloga is a későbbi teljességnek. A világbékébe belekóstolni is nagy dolog s a világbéke minden rész-győzelme egy sereg nyomorúság-felleget oszlat el az emberiség feje felől.

Az ige tettekre indító szándékát se semlegesítsd le azzal, hogy mindez Isten ajándéka. Igen, Isten ajándéka, de Isten ajándéka mindig emberi feladat is egyben. Isten egyetlen ajándéka sem sült galamb a tétlen emberek szájába, hanem olyan, mint a kenyér, melyet Ő ad, de amelyért emberi verítékkal kell megdolgoznunk. A békesség ajándékából is annyi lesz a miénk, amennyire hajlandók vagyunk járni az Úrnak világosságában. /5. v./

Mi a békesség útja, amelyen járnunk kell?

1. Megtérés Istenhez – ez az ige első felelete.

"Erősen fog állani az Úr házának hegye, hegyeknek felette, és magasabb lészen a halmoknál, és özönlenni fognak hozzá minden pogányok" /2. v./ – szól a látomás. A látomás szerint a nagy békességet nagy lelki ébredés előzi meg. Istenhez tódul a nép. Az Ő háza magasan följe emelkedik mindennek s központjává válik az egész életnek. Erre hív ez a látomás minden embert, zsidót és pogányt, jót és gonoszt, boldogot s boldogtalant egyaránt. Mikor Ézsaiás mindezeket elmondja, Júda és Jeruzsálem a külső jólét boldog biztonságában él még, de belsőleg már romlott s érik Isten ítéletének kaszája alá. A pogányok bálványaik rabságában sínylődnek s nem törődnek az igaz Istennel. Ebbe az Istennel nem törődő világba kiált bele ez a látomás: Térjete meg az Istenhez! Nem Jeruzsálemhez, nem a zsidósághoz verbuvál, hanem Istennek toboroz alattvalókat.

E nélkül az Istenhez való megtérés nélkül nincs békesség sem ember és ember, sem nemzet és nemzet között. Embertől a másik emberhez, egyik nemzettől a másik nemzethez az út csak Istennel keresztül vezet. Meg lehet próbálni közvetlenül is keresni a békesség útját, de előbb vagy utóbb olyan akadályokra bukkanunk, melyek emberi erővel áthághatatlanok. Az emberek és nemzetek egymás közti viszonyát megrontó önzést olykor-olykor sikerül félretenni, mikor rájövünk arra, hogy közös az érdekünk avval, akivel eddig szemben állottunk, de ez nem az önzés kikapcsolása, hanem épp felfokozása. Az egyéni önzés így köz-önzés lesz. Előbb vagy utóbb azután ugyanez az önzés megint szembeállít egymással.

Sokszor mérgezi meg a levegőt ember és ember, nemzet és nemzet között a megfizetés, a bosszú, a reváns gondolata is. A józan belátás ezt is hidegre tudja tétetni olykor, mikor belátjuk, hogy az erőviszonyok nagyon aránytalanok és ostobaság lenne fejje nekimenni a falnak. Ez azonban nem megbocsátás, nem a bosszú felszámolása, hanem épp konzerválása a gyűlöletnek, mely csak az alkalmas pillanatra vár, mikor annál nagyobb erővel törhet ki, minél hosszabb ideig volt elfojtva.

Csak Isten tud megtanítani minket arra, hogy kicsiny magunkkal törődő önzésünk helyett nagyobb egységekben gondolkodjunk. Csak Ő tud erőt adni arra, hogy el tudjuk szenvedni egymást. Csak az Ő minden nap megtapasztalt kegyelme képesít minket is a megbocsátásra. Csak Ő tud kijózanítani minket a hatalom mámorából és megláttatni velünk a szolgáló élet gyönyörűségét.

Békességben vagy-e a te atyádfiával? Ha nem, nem azért van így, mert a felebarátod igen gonosz. Lehet, hogy tényleg olyan gonosz, mint amilyenek te monddod, de mégsem ez a békétlenség oka. Azért nincs békességed, mert Istenhez való viszonyod meg van zavarva. Nincs békességed emberrel, mert nincs békességed Istennel. Nem az a békesség útja, hogy a másik ember változzék meg, hanem az, hogy én változzam meg. A békesség útja: megtérés Istenhez.

2. A békesség útja megtérés Isten döntéséhez. Ez az ige második üzenete. Így folytatódik a látomás: "És eljönnek sok népek, mondván: Jertek, menjünk fel az Úr hegyére, Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az Ő útaira, és mi járjunk az Ő ösvényein, mert tanítás Sionból jó, és Jeruzsálemből az Úrnak beszéde; Ki ítéletet tesz a pogányok között, és bíraskodik sok nép felett". /3-4a. v./

Emberek és népek egymás közötti életében elkerülhetetlenek az összeütközések, de elkerülhetetlen az összeütközések elintézése is. Nem lehet elkenni, szépségtapasszal leragasztani, mert akkor elmérged. El kell dönten. Csak az a kérdés, hogy miképp? Júda és Jeruzsálem hatalmi tényező volt s úgy érezte, hogy a döntést hatalmi szóval lehet és kell elintézni. Vagyona volt és kitűnően felszerelt hadserege. Ezek birtokában úgy érezte, hogy ahol a pénz és a fegyver, ott a döntésre való jog is. Ez azonban nagy tévedés. A kicsinyt, szegényt, erőtelent, ha a hatalmasok útjába kerül, félre lehet rúgni, ráripakodással meg lehet félemlíteni és le lehet torkolni. Látszólag megszűnik ezzel az összeütközés, de mindez csak látszat. A leigázott ember és nép szíve rejtekében forradalmi tüzek égnek s ezek előbb-utóbb lángba borítják a tekintély trónusán biztonságban ülők körül a világot.

Az összeütközéseket úgy elintézni, hogy abból ne gyűlölet, hanem békesség szülessék, csak Isten döntőbíráskodása tudja. Ezért látja a látomás az igében úgy, hogy a nagy békevilág akkor és annyiban jó el, amikor és amennyiben elfogadja az emberiség a Sionból jövő tanítást, s Isten tesz majd ítéletet és bíraskodik sok nép felett.

Így van ez az emberiség alapközösségében, a családban is. Minden családban felmerül az a kérdés, hogy ki az Úr a házban s mindenütt a család minden tagja magának követeli, hogy ő legyen az úr a házban. Csodálatos leleményességgel tud érvelni mindenki a saját uraságának igazolása mellett. Ezért nem lehet ezt a kérdést vitatkozással elintézni. Abból csak veszekedés lesz. De nem lehet hatalmi szóval sem. Abból csak lázadás lesz. Csak úgy lehet, ha mindegyikünk lemond a saját uraságáról s együtt tanuljuk mondogatni Istennek: Legyen meg a Te akaratod! Ahol Isten döntése alá bocsátják a dolgokat és ügyeket, s alázatosan senki sem akarja a maga akaratát Isten akaratának álcázni, ott születik meg Isten békéje. Így van ez nálatok is?

3. A békesség útja megtérés a felebaráthoz. Ez az ige harmadik üzenete. Így folytatódik a látomás: "És csinálnak fegyvereikből kapákat, és dárdáikból metszőkéseket, és nép népre kardot nem emel, és hadakozást többé nem tanul". /4. v./

Fegyverre azért van szükség s háború azért van, mert az emberiség nem ébredt még eléggé tudatára annak, hogy egy családba tartozik. Áthidalhatatlannak látszó szakadékok

tátonganak az emberiség testén. Olyanok, mint amilyen Ézsaiás korában a zsidó-pogány ellentét volt. Az egyik lenézte a másikat, a másik az egyiket. Szinte emberszámba sem vették egymást. A próféta úgy látja, hogy a fegyverek szava helyett a testvériség szavára van szükség. A zsidónak fel kell számolnia azt az önhittséget, melyben azt gondolja, hogy az egy igaz Isten csak az ő külön Istene s a Messiás csak a zsidó nép Megváltója. A pogánynak fel kell számolnia azt az előítéletet, hogy jöhet-e Názáretből valami jó. Ha az emberiség egy nagy családdá forr össze, melyben egymást egy Atya gyermekeinek, testvérnek tekintik, akkor nem lesz többé szükség fegyvergyártásra. Egymás leigázása helyett egymás jólétének emelése lesz akkor a cél, mert azt kívánja az igazi testvéri lelkület. A Bábelnél szétszaladt nép ismét összesereglik, a részekre szakadt emberiség egy családdá kovácsolódik.

Nem pacifizmus ez? – kérdezhetné valaki. Nem. A pacifizmus az úgynevezett etikai idealizmus alapján áll. Nem számol a bűnnel, mint adottsággal, s korlátlan lehetőséget lát az emberi akaratban és belátásban. Ezért ábrándozás az egész. Ezzel szemben Isten népének béketörekvése számol az ember romlottságával, de Isten újjászülő erejével is, s erre épít. Tudja, hogy Krisztusban e földre jött a békesség fejedelme. Karácsonykor zászlót bontott, melyre fel van írva: Békesség e földön! Nagypénteken vére hullásával békítette össze Istent és az embert, meg az embert és az embert. Meg van adva tehát a béke minden lehetősége, nekünk csak fel kell használnunk. Jertek, járjunk az Úr világosságában! Családi életünkben, munkatársi viszonyainkban, nemzeti közösségünkben, világviszonylatban! Amennyi ránk ragyog ebből a világosságból s amennyi rólunk kiragyog belőle, annyi lesz a békességünk. Ámen.